

**ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Πρακτικά πρώτης συνάντησης της
Επιτροπής Ενδιαφερόμενων Φορέων**

(Δράση F.4 - Επιτροπή Ενδιαφερόμενων Φορέων)

Χριστοδούλου Χ. & Τσιντίδης Τ.

Λευκωσία

2014

Συνεργαζόμενοι Φορείς

**Βελτίωση της κατάστασης
διατήρησης των οικοτόπων
προτεραιότητας *1520 και
*5220 στο Εθνικό Δασικό
Πάρκο Ριζοελιάς**

LIFE12 NAT/CY/000758

Το Έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE+

Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των οικοτόπων προτεραιότητας *1520 και *5220 στο Εθνικό Δασικό Πάρκο Ριζοελιάς

29 Ιανουαρίου 2014

Συμμετέχοντες:

Τμήμα Δασών (ΤΔ): Τάκης Τσιντίδης, Ιωάννης Κωνσταντίνου, Χαράλαμπος Χριστοδούλου, Σταύρος Μούχλης, Σάββας Καρτανά, Παναγιώτα Γιάνναρου, Γεωργία Χρυσοστόμου

Τμήμα Περιβάλλοντος (ΤΠ): Άννα Σαββίδου

Υπουργείο Εσωτερικών (ΥΕ): Δρ. Ελευθέριος Χατζηστερκώτης

Πανεπιστήμιο Frederick (FU): Δρ. Μάριος Ανδρέου, Ηρώ Κουζάλη

Δήμος Αραδίππου (ΔΑ): Δρ. Ματθαίος Αλαμπρίτης, Ανδρέας Καρρίτεβλης

Αναπτυξιακή Εταιρία Επαρχίας Λάρνακας (ΑΕΕΛ): Αντώνης Νικολάου

Παγκύπρια Ένωση Δασολόγων (ΠΕΔ): Δρ. Νικόλας Ηλιάδης

Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου (ΟΠΟΚ): Κυριακή Ζαννέτου

Περιβαλλοντικός Φιλοδασικός Όμιλος Αραδίππου (ΠΦΟΑ): Νικόλαος Διάκος, Ελευθέριος Σίηκκης, Δημήτριος Παπαδημητρίου

Περιβαλλοντικό Κίνημα Λάρνακας (ΠΚΛ): Σωτήρης Άρνος.

ΘΕΜΑ: Πρώτη Συνάντηση Επιτροπής Ενδιαφερομένων Φορέων (Stakeholders Committee) του έργου LIFE-RIZOELIA

Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιανουαρίου 2014 στο Δασικό Σταθμό Ριζοελιάς. Ο κ. Τσιντίδης, Επικεφαλής της Ομάδας Διαχείρισης Έργου (ΕΟΔΕ), καλωσόρισε τους παρευρισκόμενους και ανέφερε ότι ο σκοπός της συνάντησης είναι η σύσταση της Επιτροπής Ενδιαφερομένων Φορέων (Stakeholders Committee) και η ενημέρωση όλων των ετέρων για το έργο LIFE-RIZOELIA. Επίσης, ανέφερε ότι στο πλαίσιο υλοποίησης της Δράσης F.4, προβλέπονται ακόμα τρεις συναντήσεις της Επιτροπής Ενδιαφερομένων Φορέων (Οκτώβριο 2014, 2015, 2016).

Στη συνέχεια έκανε σύντομη αναφορά στο χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για το περιβάλλον και τη βιοποικιλότητα, και στη συμμετοχή του Τμήματος Δασών σε πέντε έργα LIFE. Για το έργο LIFE-RIZOELIA είπε ότι προσβλέπει στη συνεργασία με όλους τους Ενδιαφερόμενους Φορείς και αναμένει ότι όλα τα μέλη θα υποστηρίξουν το έργο και θα παρέχουν πληροφορίες και γνώση στους φορείς που υλοποιούν το έργο.

Στη συνέχεια ακολούθησε παρουσίαση του έργου και των υπό μελέτη τύπων οικοτόπων από τον Υπεύθυνο Διαχείρισης Έργου (ΥΔΕ) Δρ. Μ. Ανδρέου.

Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των οικοτόπων προτεραιότητας *1520 και *5220 στο Εθνικό Δασικό Πάρκο Ριζοελιάς

Ακολούθως ο ΕΟΔΕ εισηγήθηκε όπως κάθε οργανισμός αποστείλει επιστολή με την οποία θα καθορίζει τον αντιπρόσωπό του, ο οποίος θα συμμετέχει επίσημα στις επόμενες συναντήσεις της Επιτροπής Ενδιαφερομένων Φορέων. Οι παρευρισκόμενοι πρότειναν όπως ο καθορισμός των αντιπροσώπων γίνει στην παρούσα συνάντηση και πρότειναν τους πιο κάτω:

- Εκπρόσωπος Τμήματος Περιβάλλοντος: Άννα Σαββίδου
- Εκπρόσωπος Υπουργείου Εσωτερικών: Δρ. Ελευθέριος Χατζηστερκώτης
- Δήμος Αραδίππου (ΔΑ): Δρ. Ματθαίος Αλαμπρίτης (Γραμματέας)
- Περιβαλλοντικός Φιλοδασικός Όμιλος Αραδίππου (ΠΦΟΑ): Δημήτρης Παπαδημητρίου
- Αναπτυξιακή Εταιρεία Επαρχίας Λάρνακας: Αντώνης Νικολάου (Λειτουργός Αναπτυξιακής Εταιρείας)
- Περιβαλλοντικό Κίνημα Λάρνακας (ΠΚΛ): Ανθούλα Ιωαννίδου (μετά από τηλεφωνική συνεννόηση με τον κ. Σωτήρη Άρνο)
- Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου: Κυριακή Ζαννέττου
- Εκπρόσωπος Γεωργοκτηνοτρόφων: δεν παρευρέθηκαν στη συνάντηση
- Εκπρόσωπος Παγκύπριας Ένωσης Δασολόγων: Δρ. Νικόλας Ηλιάδης.

Στα πιο πάνω μέλη της Επιτροπής προστίθενται οι:

- Επικεφαλής της Ομάδας Διαχείρισης Έργου: Τάκης Τσιντίδης
- Επιστημονικός Υπεύθυνος: Αν. Καθ. Ιωάννης Βογιατζάκης
- Υπεύθυνο Διαχείρισης Έργου: Δρ. Μάριος Ανδρέου,

όπως προνοείται από την πρόταση του έργου LIFE-RIZOELIA.

Στη συζήτηση που ακολούθησε ο ΕΟΔΕ τόνισε τη σημασία του Εθνικού Δασικού Πάρκου (ΕΔΠ) Ριζοελιάς για τη βιοποικιλότητα, το ρόλο του ως πνεύμονα πρασίνου και τα πολλαπλά οφέλη που παρέχει στην τοπική κοινωνία. Απευθυνόμενος προς τους εκπροσώπους ρώτησε εάν στο παρελθόν οι παλλούρες (*Ziziphus lotus*) στην ευρύτερη περιοχή είχαν διαφορετική μορφή.

Ο κ. Καρρίτεβλης (ΔΑ) είπε ότι στο παρελθόν οι παλλούρες ήταν πιο μεγάλες και ο κ. Σιήκκης (ΠΦΟΑ) συμπλήρωσε ότι το μέγεθος επηρεάζεται από τη βροχόπτωση και το γεωλογικό υπόστρωμα και φαίνεται ότι σε γυψούχα εδάφη είναι πιο δύσκολο να αναπτυχθεί. Ο κ. Παπαδημητρίου (ΠΦΟΑ) ανέφερε ότι το ύψος των θάμνων μπορεί να ευνοείται από το κλάδεμα. Ο κ. Καρρίτεβλης (ΔΑ) πρόσθεσε ότι η παλλούρα θεωρείτο πάντα ζιζάνιο στις παρυφές καλλιεργειών όπου μαζεύονταν ζώα, ιδιαίτερα ερπετά.

Ο κ. Τσιντίδης (ΕΟΔΕ, ΤΔ) ανέφερε ότι το Δίκτυο Natura 2000 έχει σαν γενικό στόχο την προστασία της βιοποικιλότητας και επιδιώκει τη διασφάλιση της ανάπτυξης με παράλληλη διατήρηση των στοιχείων της φύσης. Στην περιοχή του ΕΔΠ Ριζοελιάς ο κύριος στόχος είναι η διατήρηση και επέκταση των οικοτόπων *5220 (θαμνώνες με *Ziziphus lotus*) και *1520 (γυψούχες στέπες). Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας το ΤΔ άρχισε την παραγωγή παλλούρας στα φυτώρια του.

Ο κ. Καρρίτεβλης (ΔΑ) εισηγήθηκε την ενίσχυση του θρουμπιού (*Coridothymus capitatus*) σε περιοχές που ο πληθυσμός του έχει υποβαθμιστεί όπως στην περιοχή Κόσσης.

Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των οικοτόπων προτεραιότητας *1520 και *5220 στο Εθνικό Δασικό Πάρκο Ριζοελιάς

Ο κ. Χριστοδούλου (ΤΔ) σημείωσε ότι στο πλαίσιο της αποκατάστασης του οικοτόπου *5220 θα φυτευτούν, εκτός της παλλούρας, και συνοδά είδη του οικοτόπου στα οποία ανήκει και το θυμάρι. Επομένως, το έργο θα έχει ως αποτέλεσμα την επέκταση του οικοτόπου *5220 και την ενίσχυση του πληθυσμού ειδών όπως το θυμάρι. Επιπρόσθετα, οι δράσεις του έργου θα ενισχύσουν σημαντικά την προσπάθεια διατήρησης σπάνιων ειδών του οικοτόπου *1520 που απαντούν μόνο σε γυψούχα εδάφη.

Οι κ. Καρρίτεβλης (ΔΑ) και Διάκος (ΠΦΟΑ) παρατήρησαν ότι παρά το γεγονός ότι απαγορεύεται το κυνήγι, στην περιοχή υπάρχει λαθροθηρία με αυτοκίνητα και σκύλους.

Ο κ. Καρτανά (ΤΔ) ανέφερε ότι το Ταμείο Θήρας επισκέφθηκε το ΕΔΠ Ριζοελιάς και σημείωσε πιθανές θέσεις με φρουτονυχτερίδες (*Rosettus aegyptiacus*), είδος που προστατεύεται από την Οδηγία των Οικοτόπων. Ο κ. Αλαμπρίτης (ΔΑ) είπε ότι παλαιότερα υπήρχαν φρουτονυχτερίδες σε σπηλιές της περιοχής.

Σε σχέση με τις πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν οι φυσικοί οικοτόποι της περιοχής, η κ. Ζαννέτου ανέφερε ότι σημαντική απειλή για τους οικοτόπους αποτελεί η καλλιέργεια χαλίτικων εκτάσεων, ενώ ο κ. Κωνσταντίνου (ΤΔ) πρόσθεσε ότι η παράνομη εκχέρωση είναι επίσης σημαντική απειλή για τον οικοτόπο *5220. Επίσης όπως ανέφερε ο κ. Διάκος (ΠΦΟΑ) απειλή αποτελεί και η ακακία που αφθονεί στην περιοχή.

Ο κ. Τσιντίδης (ΕΟΔΕ) συμφώνησε ότι η ακακία αποτελεί σημαντική απειλή και εξήγησε ότι παρόλο που το ΤΔ παλαιότερα φύτευε ακακίες, τώρα λόγω των αρνητικών επιπτώσεων της πρακτικής αυτής στη φυσική βλάστηση, το ΤΔ αναθεώρησε την πολιτική του.

Ο κ. Άρνος (ΠΚΛ) πρόσθεσε ότι οι σημαντικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη βιοποικιλότητα προέρχονται από ανθρώπινες δραστηριότητες όπως οικιστική ανάπτυξη (πολεοδομικές ζώνες), οδικό δίκτυο και καλλιέργειες καθώς επίσης και η κλιματική αλλαγή.

Ο κ. Αλαμπρίτης (ΔΑ) είπε ότι στο πλαίσιο της διακρατικής συνεργασίας Ελλάδα–Κύπρος, των δήμων Αραδίππου, Ηρακλείου και Σάμου προβλέπεται η τοποθέτηση τριών ενημερωτικών πινακίδων και ζήτησε τη βοήθεια του ΤΔ για το σχεδιασμό τους. Οι πινακίδες θα έχουν διαστάσεις 2x2 m και θα ενημερώνουν το κοινό, με κείμενο και χάρτη, για τους τρόπους διαφυγής από το δάσος σε περίπτωση πυρκαγιάς, καθώς επίσης θα επισημαίνει θέσεις με νερό.

Ο κ. Παπαδημητρίου (ΠΦΟΑ) αναφέρθηκε στο αίτημα για ανέγερση αναψυκτήριου στο ΕΔΠ Ριζοελιάς (κοντά στον εκδρομικό χώρο) επιμένοντας ότι το σχέδιο έχει εγκριθεί και ότι το αναψυκτήριο θα προσελκύσει κόσμο και θα βοηθήσει του επισκέπτες παρέχοντας τις απαραίτητες υπηρεσίες. Επιπρόσθετα, πρότεινε όπως οι ενημερωτικές πινακίδες θα μπορούσαν να τοποθετηθούν στην ίδια περιοχή για ενημέρωση των επισκεπτών.

Σε ερώτηση του κ. Τσιντίδη (ΕΟΔΕ) εάν ορίστηκε συνάντηση με τον Υπουργό για το εν λόγω θέμα ο κ. Αλαμπρίτης (ΔΑ) είπε ότι ορίστηκε συνάντηση αλλά δεν γνωρίζει την ημερομηνία που θα πραγματοποιηθεί.

Ο κ. Τσιντίδης (ΕΟΔΕ) επισήμανε ότι πρέπει να γίνει κατανοητό ότι το ΤΔ ευνοεί την παρουσία επισκεπτών στο ΕΔΠ Ριζοελιάς αλλά πρέπει και η επισκεψιμότητα να μπορεί να διαχειριστεί,

Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των οικοτόπων προτεραιότητας *1520 και *5220 στο Εθνικό Δασικό Πάρκο Ριζοελιάς

ώστε να εξασφαλίζεται η προστασία και η διατήρηση των φυσικών οικοτόπων της περιοχής. Ο κ. Αλαμπρίτης (ΔΑ) πρόσθεσε ότι ο χώρος του αναψυκτήριου θα μπορεί να έχει διπλό ρόλο, την προσέλκυση του κοινού και την ενημέρωσή του.

Σε ερώτηση του κ. Παπαδημητρίου (ΠΦΟΑ) για πιθανή ασφαλτόστρωση μέρους του δρόμου που θα οδηγεί στο αναψυκτήριο ο κ. Τσιντίδης (ΕΟΔΕ) απάντησε αρνητικά εξηγώντας ότι το θέμα είναι οικονομικό. Ο κ. Παπαδημητρίου (ΠΦΟΑ) πρόσθεσε ότι ο Δήμος Αραδίππου είναι πρόθυμος να βοηθήσει με κάποια κονδύλια και ότι υπάρχει κόσμος που θέλει να βοηθήσει εθελοντικά. Τέλος, ο κ. Τσιντίδης (ΕΟΔΕ) σημείωσε ότι για το αναψυκτήριο, εκτός των άλλων, μπορεί να χρειάζεται και πολεοδομική άδεια.

Ο κ. Χατζηστερκώτης (ΥΕ) ζήτησε να σημειωθεί στα πρακτικά ότι συμφωνεί με τον αντιπρόσωπο του ΔΑ ότι βασικός λόγος για τη μείωση της παλλούρας είναι η απόκτηση μεγαλύτερων γεωργικών μηχανημάτων και αρότρων καθώς οι γεωργοί είχαν τη δυνατότητα εκρίζωσης των παλλούρων από την περιφέρεια των καλλιεργήσιμων εκτάσεων. Μάλιστα στο παρελθόν, οι κάτοικοι κάποιων περιοχών προστάτευαν την παλλούρα και τη χρησιμοποιούσαν για περίφραξη των ιδιοκτησιών τους ή της φάρμας τους.

Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των οικοτόπων προτεραιότητας *1520 και *5220 στο Εθνικό Δασικό Πάρκο Ριζοελιάς

